

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Kaj še omahujete?

Mnogi še vedno omahujejo in cincajo: katera je prava krščanska delavska organizacija, za katero naj bi se odločili ali za katero agitirali?

Ali je treba še dalje omahovati? Po volitvah je menda to vprašanje definitivno rešeno. »Krščanski socialisti« so nam javno hrbet obrnili in roko podali najbolj zagriženim sovražnikom krščanstva in jim ponekod pomagali do zmage. Zdaj smo tudi mi oproščeni! Z možmi, ki se v odločilnem trenutku vežejo z najhujšimi neprijatelji krščanskega imena, prepričan krščanski človek ne more imeti več zveze. Odgovor na Dob, Stražišče in podobne kraje naj bo naš javen in glasen klic: Organizacija prepričano krščanskega delavstva je edino »Zveza združenih delavcev«. Saj zato je bila ustanovljena, ker je bila krščanskemu delavstvu res potrebna. Ali hočemo biti krščanski ljudje, za pripravo brezbožnim komunistom?! Ali jim hočemo pomagati, ko nam bodo cerkve požigali in razkopavali?!

Seveda mora biti ZZZD v socialnem oziru ravno tako, če ne še bolj radikalna kakor JSZ. Saj ravno krščanstvo na ves glas kriči po socialni pravičnosti in mora protestirati zoper poganski družabni red. Seveda se mora socialni red doseči drugače kakor s požiganjem cerkva in zverinskim klanjem in pobijanjem nedolžnih ljudi.

Krščansko delavstvo — vsi v ZZZD! To naj bo geslo vseh zavednih katoliških delavcev in njihov somišljenikov! Na dan za ZZZD, da bomo dobili zopet enotno krščansko delavsko organizacijo!

V onemogli jezici.

(Dopis s Pobrežja pri Mariboru.)

Mislili smo, da bodo po občinskih volitvah meščanski sociji, ki se za nas na Pobrežju pri Mariboru zanimajo samo tedaj, kadar bi jim morali s svojimi glasovi ter denarji pomagati, da bi lahko še dolgo ostali plačani voditelji bednega delavstva, lepo tiho s svojo sramotno »zmago«. Pa jim žilica le ne da miru. Je res hudo, če mora človek pri vsem tem biti še jezen, ko je že vse izgubljeno. V tej onemogli jezici so se gospodje sociji v uredništvu »Delavske politike« razpisali nad g. Stržinom in nad Pobrežjem. Njihovo opisovanje za volilne priprave je prav zanimivo. Tukaj prvič slišimo, da so sociji hoteli postaviti svojo listo in da so hoteli imeti g. Stržina za nosilca. G. Stržina jim je sedaj vse drugo, samo človek ne. Če bi pa bil sprejel njihovo ponudbo, tedaj bi bilo pa seveda vse v redu! Druga zanimivost v tem dopisu je, da si sociji, ki pravijo, da so tako čudovito močni, niso upali ostati pri sklepu, da bodo postavili svojo listo, ampak so šli v kompanijo z g. Požarjem, ki je znan vodja enega krila JNS. Sociji iz mesta, ki se jezite na g. Stržino, češ, da vas je zapustil, ali niste vi zapustili delavcev? Ali niste vi šli proč od pravih delavskih zastopnikov ter se pogodili z zastopniki stranke, ki je vse prej kot prijateljica delavstva. Zato vam tudi delavci na Pobrežju nič več ne verujejo, zato niste več njihovi voditelji, nismo mi mrtvi za vas, pač pa ste vi mrtvi za nas! To smo vam na dan volitev tudi pokazali, pa vam še bomo, če hočete! Kar se pa pobreškega pokopališča tiče, pa nimate vi prav nobene pravice se razburjati! Vi gospodje sociji na mehkih mestnih sedežih ste se itak odločili, da se boste dali zažgati! To je čisto pravilno za vas! Na Pobrežju ste itak že pogoreli za večne čase, drugod pa še boste, ker mi delavci smo vas sili! Če se vam pa ljubi še naprej hoditi k nam v vas, pa le pridite! Mi še imamo marsikaj, kar vam bomo povedali! Rdeči obroči okrog Maribora je bil trhel in zarjavel ter se je lahko rezletel in se ne bo dal več z vašo demagogijo zlepit. Za vas bi bilo bolje, če bi bili vaše prste in jezike pustili od Pobrežja, bi bil vsekakor izid za vaše sračje gnevno bolj časten! Le tako naprej z zavijanji in kmalu bo sledila »Delavska politika« mrtvi in v krematoriju zažgani »Volksštimitci«.

Naročajte, Delavsko fronto!

Plačanci Moskve.

Po raznih krajih naše domovine se pojavljajo ljudje, ki so brez dela, brez premoženja, pa vendar krasno žive. Hodijo po gostilnah in dajejo za pijačo. S tem ali onim imajo skrivnostne sestanke. Vedno imajo polna usta demagoškega zabavljanja zoper vse: zoper duhovnike ali »farje«, kakor jim pravijo, zoper oblast in državo, zoper družabni red, zoper »meščanske« stranke, zoper vero ali »babje čenče«, kakor vero imenujejo in sploh zoper vse, kar je človeku svetega pa tudi nesvetega. Posebno živahni in čudovito radodarni postanejo ob volitvah ali ob kakih shodih in taborih. Tedaj poiščejo razne agitatorje in razgrajaje, jih dobro napoje in pošljejo v boj za »delavsko pravico in svobodo«, za demokracijo ter proti inkviziciji in proti farjem itd.

V mestih vidiš podobni tip: večnega študenta, ki pa si ne pomaga skozi življenje s stradanjem in inštrukcijami, ki je usoda večine slovenskih študentov, ampak živi brezskrbno, zabavljajoč se z vinom in ženskami, vedno poln denarja. Od časa do časa vidiš tega »študenta«, ki mu je ta naziv samo maska, na deželi, kjer agitira, vnema, zabavlja in razdira. In glej čudo. Tudi temu je začetek in konec vseh besedi farška gonja, diktatura proletarijata, boj za »pravico in svobodo« itd. itd.

Vprašamo, od česa pa žive ti ljudje, kdo jih plačuje in čemu jih plačuje?

Odgovor nam dajejo tisti trije, ki so jih letos oblastva prijele ob avstrijski

meji in jim zaplenile lepe vsote denarja in zanimiva spremna pisma. Eno takih pisem se glasi:

Prihodno pošiljko pričakujte na odseku št. 12. Denar porabite za volilno agitacijo. Z njim pridobite zlasti akademike, ki naj gredo na deželo na agitacijo. V smislu prejetih navodil pridobivajte primerne brezposelne ročne delavce, tudi uradnike in jih pošljite na delo. Denar, ki ga bo prinesla te dni sodružica A. B. preko Maribora (ki je bila aretirana in kaznovana radi komunizma; v platnicah knjige je nesla denar preko meje) pa porabite za novinarsko službo. Pridobivajte dopisnike za naše liste in jih primerno honorirajte.

Tako torej glasi pismo, ki določno pove, od kod denar in v kakšne namene.

Resnično, med nami hodijo plačanci Moskve, netilci požara, ki nosijo v rokah prižigalno vrvo, da bi tudi pri nas zanetili krvavo revolucijo in se potem vsedli na mastne udobne stolčke in vihteli biče nad ubogo slovensko rajo.

Le oglejte si te gospode, ki jim je življenje zabava in se igrajo z delovnim človekom, ki vlečejo mastne dohodke za to, da ljudi slepijo, da jih razburjajo, da jih navažajo v nepremišljena dejanja, ki hujskajo in vse razdirajo, ki nam križe podirajo in duhovnike in Cerkev napadajo in ki naše prireditve motijo.

Da le oglejte si te gospode — plačance Moskve — in sodite sami!

Starodavna Komenda in njena okolica v taboru ZZZD.

Naša starodavna Komenda je od nekdaj znana kot neomajna katoliška slovenska trdnjava. Tudi danes še živi pri nas rod, kakor ga je vzgajal Peter Pavel Glavar. Tega svojega slovesa si Komenda ni dala vzeti niti v zadnjih šestih letih. Tudi v teh letih je ostala Komenda zvesta svoji zgodovini: ne preganjanje in ne vabljenje melodije je niso mogle iztrgati iz skupnega slovenskega katoliškega občestva.

Zadnje leto se je k našim že obstoječim organizacijam še pridružila delavska organizacija JSZ. V njej smo se organizirali delavci največjega tukajšnjega gradbenega podjetja Belcijan Boštjan. Toda odkrito povemo, da se takoj od začetka nismo mogli ogreti za to organizacijo. Opazili smo v organizaciji stvari, ki nikakor ne spadajo v krščansko organizacijo. Pristen Komenčan se v tej družbi ni počutil dobro. Vendar smo stvar nekaj časa samo opazovali. Končno smo se pa odločili, da kot zvesti pripadniki slovenske katoliške skupnosti takoj v začetku popravimo, kar je bilo zgrešenega. Sklenili smo, da prestopimo v Zvezo združenih delavcev, katero smo spoznali iz naših pristnih katoliških listov, nazadnje pa posebno po Valantovi brošuri »Krščanska strokovna organizacija«. Za 1. november smo imeli sklican sestanek JSZ v Komendi. Ker je pa med tem že dozorel sklep, da prestopimo v ZZZD, smo na JSZ javili, da se se-

stanek JSZ ne vrši ter smo istočasno prijavili sestanek ZZZD na istem kraju in v istem času.

Na sestanek sta prišla od centrale v Ljubljani tovariša brata Piriha, iz Domžal pa od tamkajšnje podružnice ZZZD tov. Osolnik. Dosedanji predsednik Fr. Zobavnik je otvoril sestanek in pozdravil navzoče. Nato sta tovariša Piriha govorila o smernicah ZZZD in o komunizmu. Tovariš Osolnik je naglasil, kako so delavci pri podjetju Vrečar zadovoljni s svojo organizacijo, ker so z njo dosegli znatne uspehe. Pri sledeči debati so se dala pojasnila zaradi nekaterih nejasnosti, nato so pa navzoči podpisali pristopnice za vstop v ZZZD. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki sestoji v glavnem iz prejšnjega odbora: predsednik Zobavnik Fr., tajnik Belcijan Lojze, blagajnik Bigles Kristijan in trije odborniki. Podpisali smo kot predlagatelji nova pravila ZZZD in jih vložili pri oblasti s prošnjo, da jih potrdi.

Prepričani smo, da smo ravnali v duhu velikega našega voditelja Janeza Ev. Kreka, ki je mladostna leta preživel na naših komendskih tleh. Tudi smo prepričani, da smo s tem korakom kar najbolje koristili delavskim interesom. Vsem našim tovarišem pa, ki morda še ne poznajo ZZZD, kličemo: pridružite se našemu edino pravemu delavskemu pokretu in stopite v naše vrste! Bog zivi!

Ali se bodo plače drž. nameščencem zvišale?

Znižanje plač nameščenstva in delavstva pomeni padec njune kupne moči, ki ga težko občutijo tudi trgovci, obrtniki in kmeti, ki vsled tega ne morejo vnovčiti svojih izdelkov oz. pridelkov. S tem je posredno prizadeta država sama, ker po manjšanje konzuma znači zmanjšanje dohodkov promet. davka in padec kmetovne davčne moči. Taka je veriga medsebojne gospodar. odvisnosti in povezanosti stanov v državi. Zato je v veliko gospodarsko korist državi sami, če so plače delavcev in nameščencev čim višje in to skuša vsaka država tudi doseči, če ji njene finance to dopuščajo.

Pri nas, kakor predobro znano, so v zadnjih letih plače državnih nameščencev neprestano padale. Še nedolgo tega se je

izvršilo ponovno znižanje, tako, da naše nameščenstvo danes nikakor ni v zavidanja vrednem položaju. Ker pa se finance v naši državi sedaj ugodno razvijajo — državni proračun za 1935-36 namreč izkazuje skoro pol milijarde prebitka — hoče država poživiti narodno gospodarstvo in blagostanje s tem, da se njenemu nameščenstvu plače zvišajo, v kolikor je dana možnost. Na javnem zborovanju v Belgradu je min. predsednik dr. Stojadinović izjavil: »Z obćim izboljšanjem gospodarskih razmer v državi, upamo, da bo prišel tudi čas, da ugodimo upravičenim željam naših državnih uradnikov in uslužbencev.« Delavstvo to samo želi, ker upa, da bo tudi za svoje enako upravičene težnje našlo na najvišjem mestu enako razumevanje.

Konec marksizma?

Kljub »ljudski fronti« in Sovjetski Rusiji marksizem danes ni več tista sila, ki bi bila poklicana odločiti usodo človeštva. Socialistične stranke II. »Internacionale« so brez moči napram današnji svetovni krizi. Njih zgovornost je dokaz notranje zadrege. Vedno jasneje je, da morejo živeti le v okviru meščanske demokracije, izpostavljene vsem njenim potresnim sunkom. Socialističnim strankam se maščuje njih revolucionarna terminologija, katero so sprejeli nasprotniki z vso resnostjo ter jo obrnili tja, od koder je prišla.

V najboljšem slučaju je tako, da se predstavljajo demokratični socialisti kot demagogi, ki jim je uspelo, pridobiti množice z visoko donečimi gesli, a jih je vendar strah pred uro revolucije in morebitne socializacije. »Socializem« demokratičnih socialistov (za razliko od revolucionarnih, torej boljševiskih socialistov) je le socialna politika v notranjosti kapitalističnega družabnega reda. Njih vera v »proletarično mednarodno solidarnost« pa je le splošno-nedoločeno pacifistično mišljenje, ki je v skrajni sili pripravljeno za obrambo domovine ali pa za oborožitev. Danes pa, ko iščejo ljudje odgovora in ne kompromisov, ki zvane sicer zelo radikalno, a smatrajo današnje »nevzdržno stanje« kratkoma kot pogoj vsega dejanja — ravno v tej svetovni krizi sedanosti deluje ta dvoličnost kot dokaz nepoštenosti. Tej nepoštenosti naših socialistov pa množice v kritičnih dneh le obračajo hrbet.

Tudi komunizem kot revolucionarno krilo marksizma je prišel kljub vsej propagandni umetnosti ob čar svoje internacionale. Sovjetska unija — od komunistične stranke diktatorično vladana svetovna sila — skrbi neprestano zato, da dobivajo sovražniki boljševisma vedno nove argumente. Ta Sovjetska unija dokazuje, da nastaja mesto utopije svobodne socialistične družbe v resnici čisto totalna država z vsem svojim prisilnim aparatom, ki zajema vse življenje, ki postopa s človekom kakor s kolescem v tistem mehanizmu družbe, katerega vodijo od zgoraj navzdol (in ne narobe!) Ta mehanizem je napravil iz ruskega človeka dovršeno, ali vedno sebe ponižujoče orodje v rokah vladajočih despotov. Strankini diktatorji pa nočejo pravičnosti in blagostanja — le oblast kot tako hočejo in gorje tistim, ki se drznejo zoperstaviti.

Usoda Zinovjeva in Kamenjeva, katero jima je priredil nekdanji brutalni, rafiniranejši »tovariš« Stalin — njemu se je posrečilo istovetenje s stranko, tako da on »diktira« stranki, kar ona hoče — je prisilila celo take zmerne socialistične časopise, ki sicer pobijajo vsako kritiko boljševisma, k ugotovitvi, da je bil moskovski proces »sramota« za Rusijo.

Presenetljivo, a vendar resnično je: tudi taktika z ljudskimi frontami je le dokaz za polom marksizma. Leta in leta so se komunisti in socialisti divje sovražili. Kri Liebknechta in Roze Luxemburg, za katero nosi odgovornost baje socialdemokrat Noske, jih razdružuje. Komunisti so se znašli nad »lakaji buržuazije«, čijih največji cilj da je ministrski fotelj v »buržujski« družbi, medtem pa so možje II. internacionale s prezirom gledali na tiste »revolucionarne kričarje«, ki so v smislu moskovskih zapovedi s svojim delovanjem kompromitirali ves marksizem.

Danes so se v znamenju bojazni pred fašizmom združili — zaenkrat — v svrhu skupne akcije. Značilno za njih nemogućnost pa je, da delajo vse to v znamenju liberalnih svoboščinskih pravic in kot nekak borec iz 19. stoletja podedovane, že starikave demokracije.

»Ljudska fronta« je žela uspehe v onih državah, ki so — kakor Francija — socialno-politično zaostale ali pa še niso premagale fevdalne epohe kakor Španija. Ljudski fronti se je celo posrečilo, ustvariti si svojo »mistiko«, navezati na sebe množice in jih poslati v državljansko vojno. Toda baš španski dogodki so sovražnikom dobavili novih argumentov: Njih »borba za demokracijo se postavlja le kot priprava za komunistično strahovlado, ki naj se rodi iz perijode popolne anarhije in krvavih nemirov. Ali niso bili ravno

komunisti — do sprejetja taktike ljudskih front — tisti, ki so demokracijo tudi v ideološkem smislu pobijali ter proglašali le kot prehodno dobo? In sedaj naj verjamejo rdečim borcem za demokracijo?

Obnovljena, v »ljudski fronti« vtelesena nevarnost komunizma sili meščanstvo po državah le še bolj v vero v močno politično avtoriteto. Tipičen pojav: Marksizem pospešuje le nastajanje vsemogočnih državnih sistemov. Njegova družabna filozofija vodi v totalno državo, ki se pojavi v smislu izvora kot »marksistično-proletarska diktatura« (Sovj. Rusija) ali

pa se oboroži in svrhu borbe proti marksizmu.

Marksizem je dvignil s svojo ideologijo množico kot nositeljico sveta. Ta ideologija se lomi: ali ostane retorična formula, v katero ne verujemo (II. internacionala) ali pa postane preteza za despotsko vladavino (Boljševska Rusija). Množice so utrjene vsled marksizma, one zahtevajo novih krotiteljev, čijih sila se zdi kot nekaka izpopolnitev želja teh množic. Smo torej pred koncem marksizma, toda ne ob koncu tistega gibanja množic, ki ga je sam priklical in ki se sedaj obrača proti marksizmu.

Politične vesti.

Zveza balkanskih držav. Potovanje našega ministrskega predsednika in zunanjega ministra g. dr. Stojadinoviča v Turčijo in Bolgarijo je velik političen dogodek, ki je pokazal vsemu svetu, da je zveza med balkanskimi državami stvarno dejstvo. Med Turčijo in Jugoslavijo vladajo že nekaj let sem zelo tesni odnosi, ki so dobili s potovanjem našega ministrskega predsednika še bolj prijateljski značaj. Zelo značilno pa je, da se je dr. Stojadinovič na svojem potu v Turčijo dolgo posvetoval v Sofiji z bolgarskimi državniki, na povratku pa ga je sprejel sam bolgarski kralj Boris ter ostal z njim dolgo v razgovoru. Po tem razgovoru je dr. Stojadinovič podal izjavo, da bo tudi Bolgarija pristopila k balkanskemu sporazumu ter bo ves balkanski polotok na ta način predstavljal na zunaj enoto, ki bo v mednarodni politiki imela važno besedo.

Občinske volitve v Sloveniji bodo 6. decembra v 80 občinah. Od teh je polovica na Kranjskem in polovica na Štajerskem.

Romunski kralj se je povrnil s svojega obiska v Pragi nazaj v Bukarešto. S tem obiskom so se prijateljske vezi med Čehoslovako in Romunijo še bolj utrdile.

Čehi proti marksizmu. Generalni tajnik glavne češke vladne stranke — agrarcev — inž. Žilka je na seji zunanje-političnega odbora parlamenta zelo ostro nastopil proti marksizmu, ki je vseskozi nedemokratičen ter vodi, kakor kaže sedaj vzgled Španije, samo k diktaturi leve ali desnice. Čehi so za demokracijo in zaradi tega proti marksizmu. Tudi nimajo Čehi nobenih interesov, da bi sklepali kakšne vojne zveze z boljševsko Rusijo, pač pa je potrebno, da se tesneje naslonijo na Poljsko kot svojo najbližjo slovansko sosedo. Naši marksisti so dosedaj bili vedno polni hvale za Čehoslovake. Najbrže jim bodo besede vodilnih čeških državnikov nekoliko obležale v želodcu. Nam pa so viden dokaz, da se tudi Čehi, ki so gotovo najbolj iskreni zagovorniki demokracije, zaveda o nevarnosti, ki preti vsaki demokraciji od marksizma.

Mussolinijev govor. Najbolj je znala zadnja leta izrabiti zapleten evropski položaj Italija in zato je razumljivo, da je vzbudil velik svetovni odmev Mussolinijev govor o zunanji politiki, ki ga je imel pretečeno nedeljo v Milanu na javnem zborovanju fašistične stranke. V uvodu je nastopil Mussolini proti Zvezi narodov, proti razorožitvenim konferencam in proti sistemom skupne varnosti, ker se vse to v praksi ni obneslo. Edino, kar je po njegovem mnenju uspešno, je oboroženje do zob. Potem je Mussolini govoril o odnosih Italije do posameznih evropskih držav. Glede Francije je poudarjal, da je razmerje precej hladno zaradi sankcij, ker Francozi še niso priznali aneksije Abesinije. Z Avstrijo se prirčni odnosi niso nič izpremenili, temveč so se s podpisom avstrijsko-nemške pogodbe celo poglobili. Z Nemčijo vežejo Italijo čimdalje tesneje vezi. Razgovori v Berlinu so rodili pozitivne rezultate ter sta postali sedaj Italija in Nemčija nekaka os evropske politike. Nemški in italijanski fašizem sta se znašla na skupni fronti proti boljševizmu. Silno toplo je govoril Mussolini o Madžarski. Dejal je, da ne bo preje miru v Podonavju, dokler bo živelo 4 milijone Madžarov izven mej svoje države pod tujo nadoblastjo! Precej obširno je govoril tudi o razmerju med Jugoslavijo in Italijo ter ugotovil, da je oziroma sedaj zelo prijateljsko razpoloženo in da so dani vsi pogoji za iskreno prijateljsko sodelovanje. Najbolj zanimiv je bil zadnji del govora, ko je omenjal odnose do Anglije. Poudarjal je, da ne bo Italija nikoli krutila Angležem svobodne poti skozi Sredozemsko morje, naj pa se Anglija zaveda, da je to morje pred vsem italijansko. Zaključil je svoj govor z izjavo, da bo Italija vedno za mir, toda samo za oborožen mir.

Odjek Mussolinijevega govora je bil po svetu kaj različen. Pri nas se naša vlada itak trudi, da bi zaradi interesov našega gospodarstva skušala najti znoslivejšo razmerje napram Italiji. Iz Mussolinijeveh

besed je razvidno, da si tudi Italija želi sporazuma in tako bo sedaj omogočeno, da pride med obema državama do tesnejših zvez, ki se bodo zlasti v slovenskem gospodarstvu pri nas občutno poznale. Francoze je Mussolini razočaral, prav tako Angleže, ki so precej razburjeni zaradi italijanske samozvesti. Angleški kralj je iz svoje prestolne besede zaradi Mussolinijevega govora izpustil celo odstavek, v katerem je nameraval govoriti o prijateljskih odnosih z Italijo. — Najbolj navdušeni so Madžari. Mussolini je s svojo izjavo o 4 milijonih podjarmljenih Madžarov, ki jih v resnici ni niti en milijon, napravil Podonavju slabo uslugo ter bo gotovo znova razburkal madžarsko revizijsko-nistično propagando.

Italija izstopila iz Zveze narodov. Za Japonsko in Nemčijo je sedaj izstopila iz Zveze narodov še Italija. Izstop je vzbudil v svetu veliko senzacijo, dasi se je vedelo, da ga Italija že dolgo pripravlja.

Nova vlada v Avstriji. Znatno preseñenje je izzvala nova vlada, ki so jo dobili v Avstriji v noči od torka na sredo. Kanceler dr. Schuschnigg je podal ostavko ter takoj nato zopet sestavil novo vlado, ki je v primeri s prejšnjo znatno izpremenjena. Izpadli so vsi heimwehrovski ministri ter se je sedaj Schuschnigg popolnoma otresele fašistične navlake. V novi vladi je kancelar zopet Schuschnigg, podkanceler je nekdanji koroški deželni glavar general Hülgerth. Iz vlade so izpadli heimwehrovski podkanceler Baar-Baarenfels, trgovinski minister Stockinger, finančni minister dr. Draxler in pravosodni minister dr. Hammerstein. Star-hembergov vpliv na dogodke v Avstriji je sedaj izorisan popolnoma.

Na Francoskem napovedujejo spremembo vlade. Vedno bolj se množijo v Franciji glasovi, da je potrebna sprememba vlade, ker se marksizem na krmilu države ni obnesel. Letošnji francoski proračun izkazuje nič manj kakor 24 milijard primanjkljaja, kar je najbolj nazoren primer, kako slabo znajo socialisti gospodariti. Druga slaba postavka socialistične vlade so večni nemiri in štrajki, ki razburjajo državo ter povzročajo ogromno gospodarsko škodo. Vse to navaja trezne ljudi, da si žele vlado močne roke, ki bi jo naj sestavil maršal Petain, ki uživa pri vseh Francozih neomajno zaupanje.

Francoski notranji minister — na smrt obsojen vojaški begunec. Silno pozornost so vzbudila v Franciji odkritja nekega časopisa, da je sedanji notranji minister Salengro, ki je eden od voditeljev marksizma, bil med svetovno vojno vojaški begunec, ki ga je vojno sodišče obsodilo na smrt. Znal pa se je skrivati pred izvršitvijo obsodbe in šele sedaj so odkrili njegovo nič kaj junaško preteklost.

Madrid pred padcem. Vojna v Španiji se nadaljuje z vso krutostjo. Bele čete imajo Madrid popolnoma obkoljen, rdečkarji pa se še obupno branijo. Dobili so v zadnjem trenutku na pomoč ruske tanke in ruska letala in s pomočjo teh so pripravili nov krčevit odpor, ki pa bo tudi zaman. Topovi belih že obstreljujejo od vseh strani Madrid in padec španske prestolice je samo še vprašanje nekaj dni. Med tem se odigrava v obleganem Madridu strahoviti prizori. Divjaške tolpe vršijo nepopisno morijo, streljajo in koljejo vse, ki se jim zde le količkaj sumljivi. V mestu vlada silna lakota, ker so že vse zaloge živil izpraznjene. Vso oblast so že prevzeli v svoje roke anarhisti, ki so celo sestavili sedaj svojo anarhistično vlado ter socialistov in komunistov več ne priznavajo. Anarhisti so podminirali vsa večja poslopja v mestu ter pripravili bencin in petrolej, da bi v slučaju zavzetja mesta Madrid zažgali na vseh plateh ter ga ta tako uničili, kakor so napravili z Irunom. Bele čete napredujejo tudi na ostalih frontah, zlasti pa je odlično njihovo letalstvo. Napravili so zadnje čase več drznih zračnih napadov na Barcelono, kjer izkrcavajo ruske ladje vojni material za rdeče. Beli letalci so uničili ruska

letala, ki so bila spravljena na barcelonskih letališčih.

Občinske volitve so imeli v Angliji v pondeljek. Udeležilo se jih je 20 milijonov ljudi. Značilno je, da je pri teh volitvah angleška delavska stranka razmeroma slabo odrezala. Dasi nima ta stranka v svojem bistvu ničesar skupnega z marksizmom, vendar so španski dogodki tako vplivali na angleške volilce, da so se začeli odvrnati od nje.

V Ameriki je zmagal zopet Roosevelt. Predsedniške volitve v Združenih državah so se končale s prepričevalno zmago dosedanjega predsednika Franklina Roosevelta. Dosegel je tako večino nad svojim protikandidatom Landonom, kakor že 160 let sem noben ameriški prezident. Zmagal je v 45 ameriških zveznih državah, njegove nasprotnik pa samo v treh. Volitev se je udeležilo okrog 50 milijonov volilcev, kar je dosedaj najvišja številka v Združenih državah. Rooseveltova večina znaša nad 10 milijonov glasov, od volilnih mož pa je dobil 523, dočim jih ima Landon samo 8. Kakor znano, volijo ameriški volilci svojega predsednika samo posredno. Vsaka zvezna država voli gotovo število »volilnih mož«, ki potem volijo novega predsednika. S predsedniškimi volitvami se vršijo hkrati tudi volitve v poslansko zbornico in senat, volitve državnih guvernerjev in drugih višjih uradnikov. Naravno, da so tudi tu odnesli demokrati, ki jih vodi Roosevelt, ogromno večino nad svojimi nasprotniki — republikanci ter bodo zopet dejansko gospodarili nad vso državo prihodnja štiri leta. Zmaga Roosevelta je vzbudila po vsej državi ogromno veselje in navdušenje. Roosevelt so volili zlasti mali ljudje, delavci in farmerji, katerim je zelo veliko pomagal s svojimi energičnimi ukrepi. Bil je prvi, ki je prelomil dotedanji ameriški napisan zakon, da se država ne sme mešati v gospodarske zadeve zasebnikov. Ustvaril je nove zakone, ki so omogočili državi kontrolo nad zasebnim gospodarstvom ter je tako strl premoč kapitala, ki je zaradi svojih koristi neusmiljeno izsesaval milijone ljudi. Zaradi brezvestne politike mogočnih kapitalistov so prišle Združene države pred Rooseveltovim nastopom na rob gospodarskega propada, brezposelnost se je strahovito širila, cele pokrajine so gladovale. Roosevelt je našel zopet milijonom ljudi delo, pomagal je kmetom in tako pripomogel nižjim ljudskim plastem zopet do blagostanja. Kapitalizem ga smrtno sovražijo in je sedaj organiziral z ogromni svojimi denarnimi sredstvi borbo proti njegovi ponovni izvolitvi. Ljudska zavest pa je bila močnejša, kakor denar bogatašev in tako bo Roosevelt lahko nadaljeval svoje delo v blagor ameriškega ljudstva. Zanimivo je, da so socialisti tudi pri sedanjih — kakor pri prejšnjih — nastopili proti Rooseveltu ter so mu postavili po robu svojega lastnega kandidata. Roosevelt je namreč pokazal, da se lahko nekaj napravi za trpeči narod, četudi človek ni marksist.

Državni prevrat v Iraku. Irak je arabska država v Mezopotamiji, ki je nastala po svetovni vojni iz ostankov nekdanje Turčije. Osnovala jo je Anglija ter jo s pogodbami in vojaškim nadzorstvom tako priklenila nase, da je bila iraška neodvisnost samo na papirju. Na krmilu je bila dolga leta Angležem prijazna vlada. Sedaj pa je prišlo do nenadnega državnega udara. Poveljniki vojske so prisilili vlado, da je odstopila, ustrelili so vojnega ministra, ki je bil največji zagovornik zveze z Anglijo ter so postavili drugo vlado, ki je čisto odvisna od generalov. Ker je Irak za Angleže silno važna postojanka na njihovi zračni poti v Indijo, poleg tega pa izvira na iraškem ozemlju največ angleškega petroleja, je državni udar Angleže zelo zaskrbel. Angleži domnevajo, da so jim naprtli to neprijetnost Nemci, ki so začeli rovariti po angleških kolonijah proti Angliji.

Po občinskih volitvah.

Dosedanji boj za slovenske občine je dobojevala slovenska JRZ z velikim uspehom. JRZ je dobila 72.80% oddanih glasov, v kompromisu z drugimi pa 7.34%. Občin je dobila JRZ sama skoro 82%, v kompromisu z drugimi pa še 5.8%. Od vseh občin, kjer so volitve že bile letos, je dobila JRZ 88% občin. Nasprotniki imajo torej vsi skupaj le dobrih 10% občin.

Razumljivo je, da ti rezultati nasprotnikov ne zadovoljujejo. JNS-arjev zato ne, ker je zgubila JNS vse občine, socialistov pa zato ne, ker so trobili leta in leta o svoji moči, ki jo bodo pokazali pri volitvah. Volitve so prišle — pa tudi minile z naravnost klavernim rezultatom za nasprotnike vseh barv, ki so upali, da je večletni diktatorski režim omajal in razbil ter razredil naše vrste.

Toda, brez tolažbe vendar ne gre. Zato so JNS-arji prišli do presenetljive trditve, da so oni prav za prav bolj človeško postopali z opozicijo leta 1933 kot pa je delala sedaj JRZ. Pomislite: JNS je tedaj prepustila ostalim skupinam 33% glasov, JRZ pa sedaj samo 27%. Ali je to sploh človeško! Socialisti nasprotno ugotavljajo, da je glasovalo za liste JRZ le 39% vpisanih volilcev, ogromno ljudi ni volilo in vsi ti, ki niso volili so proti JRZ. JRZ je torej dejansko propadla. Pomislite: Samo 63.27% volilcev je v celoti volilo. Tako se tolažijo JNS-arji ter socialisti in s to tolažbo farbajo svoje pristaje.

Stvar je dejansko popolnoma druga. Mi vemo, da je bila v mnogo občinah samo lista JRZ. V takih občinah je seveda interes volilcev za volitve mnogo manjši in v takih občinah se je resnično udeležilo volitev zelo malo ljudi. Marsikdo si je mislil: Naj volim ali ne, saj itak zmagamo.

Res so bile volitve javne. In javne volitve vedno nekoliko koristijo vladajoči stranki. Prisiljeni pa smo ugotoviti, da so javne volitve dvorezen meč in tako je mnogo naših ljudi volilo nasprotnike, ker so pri njih zaposleni in so se vsled tega bali zamere ter izgube službe.

Oni glasovalni upravičenci, ki niso volili, nič ne pomenijo. Saj vemo, da je volilo leta 1920. v Sloveniji le 73.5%, leta 1923. le 71.8%, leta 1925. le 71.2%, in leta 1927. le 65.5% vpisanih volilcev. In so bile vse tajne volitve! Na čigavi strani so pa tedaj stali vsi tisti, ki se niso udeležili volitev? Takrat so imeli liberalci in socialisti polno možnost propagande, vsekakor pa več kot SLS. Leta 1933. so JNS-arji napravili z vsemi pripomočki, da se je volitev »udeležilo« 68.5% glasovalnih upravičencev.

Primerjava JNS-arjev, da so zadnje volitve podobne volitvam iz leta 1933. in da se je baje sedaj ponovila le fašistovska praksa, drži seveda le v glavih JNS-arjev, ki bi radi zabrisali ljudstvu dejstvo, da je bila dr. Koroščeva politična grupacija v Sloveniji vedno najmočnejša, če izvememo prve volitve po vojni. Tako je dobila SLS leta 1923. od oddanih glasov 60.5%, leta 1925. 56.8%, leta 1927. pa 59.5%. Dr. Koroščeva stranka je torej dobila pri vseh teh volitvah lepo večino, ne le relativno, temveč absolutno! Če je prišla ta stranka od volitev v letu 1927. od skoro 60% na 73%-no večino, je to razumljiv napredek. Rezultat občinskih volitev pomeni krič protesta proti bivšim mogotcem, pomeni odgovor ljudstva JNS-arski kliki, ki je spravila število svojih volilcev iz leta 1927. — reci in piši 15.5% — v letu 1933. na 66.9%. Ta »napredek« je bil pa res nerazumljiv, zato pa je tudi končal pri zadnjih volitvah v številu 921 prejetih glasov ali v odstotkih: 0.95.

Tak je položaj in nič drugačen. Krščanski delovni sloji bodo tudi obdržali svoje večinske pozicije, dokler bodo v svojih organizacijah delali kot ljudstvo želi in zahteva.

Domače vesti.

Z življenjem plačana nepredvidnost pri čiščenju vodnjaka. Pri Sv. Martinu pri Vurbergu je pustil čistiti in popraviti 28 m globoki vodnjak posestnik Danijel Brumen. Dela se je lotil Anton Malek, prevzikanar in studenčni mojster od Sv. Marjete na Dravskem polju. Pomagala sta mu dva delavca. Malek se je spustil v globino po verigi, na katero je pritril več eno na drugo povezanih lestev. Na dno je srečno prispel. Ko je pa zopet plezal navzgor, se mu je že skoraj čisto na vrhu odrgala lestva in padel je v globočino. Pri padcu si je dvakrat prebil lobanjo, da so mu izstopili možgani in je bil pri priči mrtev.

Nevaren vlomilec iz mariborske okolice obsojen. Dne 3. XI. so v Mariboru sodili nevarnega vlomilca mariborske okolice Alojzija Babiča, 36-letnega črkoslikarja s Pobrežja. Letošnje poletje je zagrešil 18 tatvin ter vlomov v mestu in po okolici. Babič je bil obsojen na šest let, 31letni krojaški pomočnik Josip Ribič na tri leta in šest mesecev, in 56letni delavec Ludvik

Ribič na 14 dni zapore in sicer pogojno na dve leti. Slednja dva sta se zagovarjala pred sodniki radi tega, ker sta razpečavala ukradene predmete in zlasti kolesa.

Pogojno izpuščen kaznjenci. Iz mariborske moške kaznilnice so izpustili 2. XI. pogojno 14 kaznjencev, ki so bili obsojeni na 4 do 10 let radi ubojev in pobojev, katere so zagrešili v pijanosti. Med izpuščenimi je samo eden, ki je moral v ječo radi umora.

V bolnico prepeljan ponesrečenec umrl. Naš list je že poročal, kako je zadela huda nesreča v mariborski Ježekovi tvornici v Melju 21letnega ključavničarskega vajenca Martina Kranjca. Smirkov brusilni kamen se je radi prehude brzine razletel in en kos je z veliko silo zadela Kranjca v glavo. S poškodovano lobanjo v bolnico prepeljan je sedaj umrl.

Vlom v trafiklo. V Mariboru je bilo v noči vlomljeno v tobakovo trafiklo Eigner, ki je v klozku na voglu Vrtnice in Gosposvetske ulice. Starilec je razbil z dvorišča šipo, skozi katero je

Obnovite naročnino!

Izmačnil tobačnih izdelkov ter znamk za 480 D. Istočasno je odnesel tudi del trgovske korespondence, katero je zažgal na dvorišču.

Prijeta tatova dvokoles. Mariborska policija je zaprla: 32 letnega pleskarja Andreja Balagelj iz Zagreba in 23 letnega kleparja Marijana Ščukovt, ki imata na vesti več tatvin v M. Soboti in sta tudi izmakala bicikle, katere sta prodajala pod ceno in zaradi tega sta se izdala in padla v roko pravice.

Hlapec smrtno ponesreči. Lenart Arčnik je služil za hlapca pri posestniku Pečolarju v Gradišču nad Mariborom. Te dni je vozil les iz gozda na cesto. Proti večeru je pozabil, da je treba navzdol voz zavreti in konji so se spustili vsled potiska teže v dir. Hlapec je skočil pred konja, da bi ju zaustavil, padel je pod voz, ki mu je trikrat strl hrbtenico in mu stisnil prsni koš. V noči so ga prenesli še malo živlega domov, kjer je umrl. Zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Star delavec obstreljen. V Trobolju v Mislinjski dolini je lovilo 13 lovcev v lovišču g. Ivana Köllnerja. Eden od lovcev je po neprevidnosti zadell z 11 šibrami 73letnega delavca Franca Pečnika. Nevarno obstreljenega so prepeljali v slovenjegraško bolnico.

Nož posledica ljubosumnosti. Pri Sv. Antonu v Slov. goricah je došlo med posestnikoma sinoma Ernestom Mendaš in Matijem Rantaša radi deklinde od prepira, v katerem je dobil Mendaš dva zabodljiva v pleča in se je zatekel v mariborsko bolnico.

Obesil se je v Malni v okraju Sv. Lenart v Slovenskih goricah 57letni kočar Alojz Rotman.

Grški dezertir predan v zapor v Prevaljah. Dne 20. septembra je bil prijet na Koroskem od avstrijske oblasti grški dezertir Jovanides A. Jutim. Priznal je, da ima na vesti umor in je radi tega tudi pobegnil iz domovine. Ker so se hoteli v Avstriji prepričati o njegovi izpovedi, so ga pridržali v zaporu. Pred dnevi mu je uspelo, da je ušel iz zaporne celice in se je približal naši meji ter prišel v Dravograd, kjer se je javil žandarmeriji. Našim orožnikom je bilo znano njegovo priznanje umora in radi tega so ga aretirali. Grški begunec, ki je po poklicu rokoborec, je razbil občinski zapor v Dravogradu in so ga komaj in komaj ukrotili z združenimi močmi in ga odvedli v zapor okrajnega sodišča v Prevaljah.

Golufija s prodajo krave. Anton Kežer, posestnik v Viču pri Dravogradu, je kupil za 1280 Din v Mariboru na sejmju kravo, ki mu je kmalu poginila radi tuberkuloze. Z živinskim potnim listom je hotel nastopiti proti prodajalcu, ki mu je prodal bolano živinico. Na potnem listu pa je stalo zabeleženo, da kupec ni kupil krave, ampak — kobilu! Mariborska policija poizveduje za sleparjem.

Padel pod voz in si stri nogo. Ivan Toličič, 13 letni dijak iz št. Janža na Dravskem polju je padel pod voz in si je zlomil nogo.

Dve avtomobilski nesreči brez človeških žrtev. V bližini trgovca Rižnika na Kosakih pri Mariboru sta zadela dva avtomobila, ki sta vozila v nasprotno smer. V Mariboru se je peljal s tovornim avtomobilom Valentin Treo, trgovec od Sv. Trojice v Slov. goricah. Pred njim je bil naenkrat tovorni avto mesarja Ivana Kranjca iz št. Iija. Radi mokre ceste je pognalo Kranjčev avto iz prave smeri in je osmeknil od strani Treotovo vozilo. Sunek je poškodoval oba avtomobila, da so ju morali zavleči v popravilo. — V bližini posestnika in kovača Roškarija pri Spuhlji pod Ptujem sta trčila težki tovorni avto, last tverdke Reinhard iz Koprivnice, in osební avto znamke »Opel«. Pri sunku na ovinku je hudo trpel osební avto, ki je vozil v smeri proti Koprivnici in ima lastnik 30.000 Din škode. — Nobena od označenih nesreč ni zahtevala človeške žrvice.

Vlomilska družba na delu. Zadnji čas je na delu veččlanska vlomilska družba med Slov. Bistrico in Konjicami, kjer je že izvršila precej prav drznih vlovov in tatvin, da bi jo bili zasačili. Vlomilci, ki so vsi dobro oboroženi, se pojavljajo zdaj v tem pa zopet v drugem kraju. Zadnji vlov te bande beležijo v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici, kjer je prišlo do streljanja ob priliki izpropanja trgovine Kapun. Slednjič se je moral trgovec umakniti v svojo sobo ter mirno gledati, kako so umozvočili odnesli nakradeni plen. Koj za tem so poskušali storilci, da bi bili vlomili v hišo trgovca Šiferja v Laporju, kateremu je pa uspelo, da jih je prepadil s streli. En dan poprej se je pojavila ta družba v Stranich, kjer so vzeli na muho trgovino Slivec, a so se morali zadovoljiti z neznatnim plenom, ker je trgovec še pravočasno spravil na noge vse v hiši stanujoče. Radi omenjenih vlomilskih obiskov so dobile orožniške postaje v ogroženih krajih opaženja in je upanje, da bodo drzneži kmalu pod ključem.

Trikrat uspešno pregnani vlomilci. V Vitanju je opazil nočni čuvaj maskirane neznanke, ki so poskušali vlomiti v trgovino gospe Antonije Kuzman. Ko jih je pozval na stoj, so lopovi zginili. Čez eno uro so se vrnili, a so morali v beg praznih rok. V tretje jih je prepadil s streli žagar, ki stanuje v hiši trgovke. Žandarmerija je še isto noč dognala, da so vlomilci že bili odprli ključavnice na vratih trgovine in da jih je samo čuječnost odgnala od znatnega plena.

Zaprti vlomilski cigani. Kriminalna kronika beleži v zadnjem času več vlovov po mariborski okolici, ki so bili izvršeni v trgovine in pri zasebnikih. Med drugim so umozvočili precej izpraznili trgovino Lorber v št. Petru pri Mariboru. Ta slednji vlov je sedaj pojasnjen in so ga izvršili štirje prekmurski cigani, s katerimi je bil na delu 32letni Franc Kamenar iz Merhatavece v Prekmurju. Pri njem so našli del v Lorberjevi trgovini pokradenega blaga.

Vlomljeno je bilo v zadnjem času v Halozah v hišo posestnika Karola Gašperja pri Sv. Trojici, pri posestniku Ernestu Ferdinandu v Velikem Oklju in pri posestniku Martinu Vnuku v Leskovcu.

V zapore predani vlomilci. V zgorajni notici poročamo o vlovih pri treh posestnikih v Halozah. Orožnikom v Leskovcu in pri Sv. Barbari je uspelo, da so izsledili celo vlomilsko družbo, ki je ogrožala v nočeh imetje Haložanov. Aretirane so bile tri osebe: 30letni Rudolf Hrženjak, 69letni Franc Haberka in 28letna Bara Veit, vsi trije iz Maruševca na Hrvaškem, in so že pod ključem pri okrajnem sodišču v Ptuj. Vodja te vlomilske tolpe 36letni Štefan Pras-

niški, istotako iz Maruševca, pa je pobegnil in se skriva, ukrenjeno pa je vse potrebno, da pride tudi ta v roke pravice. Omenjena vlomilska tolpa je kradla, kar ji je prišlo pod roko, in še celo govejo živino iz hlevov.

Dva usodepolna strela iz zasede. V bolnico v Ptuj sta se zatekla dva ranjenca, ki sta bila obstreljena iz zasede. 24letni posestniški sin F. Arnejčič iz Haloz se je vračal z obiska v Paradižu proti Pristavi. Naenkrat je počil strel in krogla mu je odrgala na levič sredinec. — 26letni Ivan Rihtarič iz Mezgovca pri Ptuj je bil pozno v noči na povratu proti domu. Krogla iz zasede ga je zadela v levo nadkolenico in ga je precej hudo ranila.

Trgovino so izropali. V Črešnjevcu pri Slov. Bistrici so neznaní tolparji izropali trgovino Jožefa Kapun, ki ima več tisoč dinarjev škode.

Z udarcem z železnim predmetom mu prebil lobanjo. Na Lavi pri Celju je v noči udaril po glavi z železnim predmetom 17letnega tkalca Martina Kandolfa ključavničar Jožef Šprajcer. Udarjenega in do nezveste pobega so odpeljali v celjsko bolnico s prebito lobanjo.

Beg iz življenja radi neozdravljive bolezni. V Celju se je obesil v svojem stanovanju 65letni trgovec Avguštin Kregar, ki je bil pred prevratom dolgo let poslovodja pri tvrdki Wogg.

Ponesrečen kolezar podlegel poškodb. V našem listu smo že poročali o hudi nesreči, ki je zadela v Črni v občini Kamniška Bistrica kolezarja in brezposelnega delavca Fr. Pustoslemška iz Spodnjih Kališ. Na kolesu je imel seboj še tovariša in se je spustil navzdol po klancu. Utrgala se mu je veriga med žago in Pirčevimi ridami. Oba je vrglo na kup gramoza. Pustoslemšku je počila pri padcu lobanja, njegov spremljevalec se je le lažje opraskal. Težko poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je preminul čez 10 dni.

Krava je bila ukradena g. župniku v Črešnjicah pri Frankolovem.

Šestčlanska družina zgubila očeta. Pri podjetju Dukič v Trbovljah je dobil zaposlitev 34letni M. Puh, rudar iz Majšperga in na stanu v Potoški vasi pri Zagorju. Na povratu od dela je moral preko Slačnika, kjer je v gradnji nova cesta. Na nevarnem mestu je padel precej globoko in se je poškodoval na glavi. Čez nekaj dni po nesreči je iskal pomoč v ljubljanski bolnici, kjer je umrl. Zapušča ženo in pet otrok.

Božjastna reva se ubila. 34letna samska Angela Koritnik iz Dolenje vasi pri Zagorju ob Savi je stopila iz sobe in je zaprla vrata. Naenkrat jo je popadla božjast in jo je vrglo tako močno, da se je pri padcu na tla ubila.

Mlad posestnik podlegel prisadi. V Blatnem v župniji Pišce pri Brezicah gradijo obcestno škarpo in navažajo potrebni material. Mlaši voznik je zapeljal voz gramoza v obcestni jarek in ga ni mogel sam izpeljati. Ravno tedaj je pripeljal mimo mlad gospodar Ivan Podgoršek. Koj je bil pripravljen na pomoč. Konji so tako zaokrenili voz nazaj na cesto, da je dobil Podgoršek, ki je porival voz, rano na rami, ki ni bila na prvi pogled nič nevarna. Ker ga je začela kmalu boleti, se je podal v bolnico v Brezice, kjer mu ni bilo več pomoči radi prisade.

Brezposelni rudar skoro izkrcaval v gozdu. 40letni brezposelni rudar Ivan Golouh iz Trnovca pri Laškem je padel v gozdu po strmini tako nesrečno, da je priletel s hrbtom na sekuro in bi bil skoraj radi hude rane izkrcaval.

Zaradi zapravljenega izkupička prstovoljno v smrt. Na sejmju v Zagorju ob Savi je prodal kravo 24 letni kmečki sin Ludvik Zajec iz Retja. Ker je izkupiček zapravil, se je obesil.

Zadel v tem ob oje voza in si pretrgal čreva. V vasi Rogatec pri Grosupljem se je zgodila izredna smrtna nesreča. Gospodar Perme, po domače Jamnik, je zgodaj zjutraj vstal in se je podal v hlev, da bi nakrmil živino. V tem je zadel s trebuchom tako nesrečno ob oje voza, da si je dvakrat pretrgal čreva in je čez dva dni po nesreči po hudem trpljenju umrl.

Ob prste na roki. V ljubljansko splošno bolnico se je pripeljal 27letni mizarški pomočnik Avgust Eberle iz Podkorena pri Kranjski gori, kateremu je odrezal stroj med delom prste na desni roki.

Morilec matere pred sodniki. Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu je dajal odgovor 31. X. 17letni ključavničarski pomočnik Joža Jurčič, ker je v prepriju ustrelil lastno mater. Pred sodniki je priznal strašno dejanje in izpovedal, da je ob priliki proglasitve pomočnikom izmaknil materi 2000 Din, katere je zapil s svojimi prijatelji. Kakor hitro je mati opazila tatvino, ga je ostela in mu je zagrozila, da mu ne bo zapustila nobene dedščine. Med materjo ter sinom se je razvil hud prepri, ki je končal s prebridkim dejstvom, da je sin zagrabil samokres in je ustrelil mater z dvema streloma. Mladostnega morilca so obsodili na 15 let ječe.

Štiri leta za uboj. 22letni hlapec Herman Vohak je bil te dni v Mariboru radi uboja obsojen na štiri leta. Ozadje krvavega dejanja je to-le: V Spodnjem Dupleku pri Mariboru so našli 13. septembra na cesti mrtvega posestnika Pavla Dvoršaka. Takoj je bilo jasno, da gre za uboj. Orožniki so poizvedeli, da je Dvoršak prodajal v Mariboru silve in se je vračal zvečer okajen z vozom proti domu. Ko se je pripeljal do posestnika Koprivnika, ga je začel psovati in že se je potegnil za gospodarja njegov hlapec Herman Vohak, ki je udaril Dvoršaka s palico po glavi. Pozneje je udarjen Dvoršak še padel z voza in je tudi povoženje pripomoglo k smrti.

Možgane si je pretresel. V ljubljansko bolnico so spravili iz vasi Mali vrh v občini Šmarje p. Ljubljano 67letnega Matevža Puš. Pri delu v gozdu je padel tako močno, da si je pretresel možgane.

Dva usodepolna padca v Ljubljani. Franciška Capuder, delavčeva žena iz okolice Domžal, je prišla na Vse svetnike v Ljubljano na obisk grobov. Prenočila je pri svoji sestrí, kjer je v noči radi nepoznanja hišnih razmer padla po stopnicah in je obležala v nezvesti. V bolnici so ugotovili pretres možganov in prebitje lobanje. — V soboto 31. X. je ponesrečil na neki stavbi na Tyrševi cesti 31letni delavec Štefan Kralj iz Opekarske ceste. Pod njim se je zlomila deska in je padel na tla. Hudo si je poškodoval levo nogo in so ga odpeljali v bolnišnico.

Dve nesreči v ljubljanski okolici. Na cesti pri št. Vidu je neznan avtomobilist iz Ljubljane podrl 32letno Justino Zevnikovo, hčerko kočarice iz Višmarje, in ji prizadel precej hude poškodbe po glavi in po životu. V Novih Jaršah je triletna Darinka Mihovičeva, hčerka smažilke, padla doma po stopnicah tako nerodno, da je dobila hud možganski pretres.

Pranečak pisatelja Jurčiča ponesreči. Osemletni Slavko Jurčič, sin kočarja v Muljavi ter pranečak pisatelja Jurčiča, je našel doma ste-

klenico z živim apnom. Prilll je vode, steklenko je razneslo in eksplozija je fantku izbila levo oko. Dečka so spravili v ljubljansko bolnico.

Smrtna nesreča pri žganju oglja. 32letni Jan. Medvešček iz župnije Dol je bil že 8 let za ogiljarja v Windischgrätzovih gozdovih v Poljsniku pri Litiji. Te dni se je zopet odpravil od doma h kopi v gozdu in je zagotovil ženo, da se bo drugo jutro vrnil. Ker ga ni bilo ob napovedanem času od nikoder, ga je šel iskat sinko in ga je našel ležečega na kopi ter ga ni mogel zbuditi. Ko je s poročil otrok to vest materi, je odbrzela ona do kope in na žalost ugotovila, da je mož mrtve. V mrzli noči ga je zazebló in se je stisnil k topi kopi, kjer je zadrževal in se ni več prebudil radi počasnega udihavanja strupenih plinov. Zapušča ženo in 6 nepreskrbljenih otrok.

Ubijalca že imajo. Zadnjič smo prinesli vest, kako so našli v Bučki med dvema hišama ustreljenega 23letnega Jožefa Goloba, ki je skrbel za svojo vdovo mater. Ustrelil ga je trgovec Martin Znidaršič, ki je že predan sodišču in je že enkrat prestal radi streljanja devetmesečno kazen.

Zabodiljaj v bližino srea iz samomorilnega namena. V ljubljansko bolnico je bil oddan 35letni brezposelni čevljarski pomočnik Franc Radon iz Britofa pri Kranju. Nekaj se je skregal z ženo in se je zabodel z nožem blizu srca.

Tatvina gotovine. Iz blagajne cestnega odbora v novem mestu je bilo ukradenih 7160 Din gotovine. Tat pa se ni dotaknil vrednostnih papirjev v znesku četrtilijona Din.

Prijet vlomilec. Orožniki iz Kamnika so v Cerkljah prijeli 32letnega Ivana Ocvirka iz Ločice pri Polzeli, ker je osumljen, da ima na vesti vlov pri Karlu Osulinu v Škocjanu pri Lukovici. Pri aretiranjem so dobili razno vlomilsko orodje in so ga oddali v kamniške zapore.

Večji in manjši požari. V Zgornjih Zerjavcih v občini Voličina v Slovenskih goricah je v noči začelo goreti gospodarsko poslopje posestnice Ivane Horvat, ki je zgorelo z vsemi spravljenoimi pridelki in živino ter znaša škoda 30.000 D. Radi hudega vetra se je požarna nesreča naglo širila in je ogenj upepelil želarju Jožetu Miheliču 35.000 Din vredno gospodarsko poslopje z vso opremo. Posestniku Janezu Šumanu je zgorela hiša ter oprema podhajemniku viničarju Andreju Hobode. Škode je za 20.000 Din. Z gašenjem je bila težava radi vetra in so ljudje le reševali ljudi ter živino in preprečili, da ni pogorela cela vas. Škoda je le delno krita z zavarovalnino. — Od zlobne roke podtaknjen ogenj je uničil lankso spomlad zgrajeno in lepo opremljeno planinsko kočó, ki je stala pod Rogljo na Pohorju na posestvu tovarnarja g. Lavriča iz Konjic. Škoda je cenjena na 100.000 Din. — Pri Veliki Nedelji je zažgala požigalčeva roka gospodarsko poslopje Jakubu Vajdu na Hajndlu. Požar je zajel celo poslopje, zgorela je krma in do polovice je poškodovana tudi hiša. Gasilci so požar omejili. Pogorelec trpi 20.000 Din škode. — V Šikolah na Dravskem polju je uničil požar gospodarske objekte posestniku Francu Fakinu. Zgorelo je tudi 10.000 kg sena. Domači gasilci so preprečili razmah požara. — Nočni požar je uničil v Zgornji Bistrici gospodarsko poslopje posestnice Ozimčič. — V Bukovcu pri Pragerskem je zgorela sadna shramba s 1000 kg jabolk posestniku Jožetu Vrečko. — V št. Vidu pri Vuzenici je zgorela hiša posestnika Mihaela Pačnik. Uničena je tudi zavarovalna polica, škoda pa se cení na 24.000 Din. Pri Sv. Primožu nad Vuzenico je ogenj upepelil hišo in hlev posestniku Francu Lorenciju ter je škode 32.000 dinarjev. — Predpoldne ob devetih 2. XI. je pogorel v Slov. Bistrici skladišče za seno, last posestnice Katarine Juhart. Plamen je preskočil še na gospodarsko poslopje. Požrtvovalnemu trudu domačih gasilcev gre zahvala, da je bil ogenj lokaliziran in primeroma hitro pogasjen. — V Selah pri Zgor. Polskavi je 4. novembra zvečer uničil podtaknjen ogenj 60 m dolgo in 22 m široko gospodarsko poslopje posestniku Karlu Poharcu. Komaj so oteli živino, tri velike svinje, 8 prašičev in perutnina je zgorela. Ogenj je uničil poslopje do zida. Uničen je ves letošnji spravljani pridelek, razni poljedelski stroji ter orodje. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil na sosedo. Poharcu je zažgala masčevalna roka ravno na večer pred njegovim godom.

Štirje železničarji smrtno ponesrečili. V bližini Drvarja v Bosni, kjer ima žumsko podjetje šipad svojo železniško progo, se je zgodila radi iztirjenja huda nesreča. Z lesom naloženi tovorni vlak je zgrmel med postajama Ostrelj in Drvar v prepad. Štirje železničarji so bili takoj mrtvi, eden težko in eden lažje ranjen.

Ali bi nam mogli pojasniti gospodje okrog »Delavske pravice« zakaj je moral izostati v »Delavski pravici« pred občinskimi volitvami članek, ki je govoril slavošpev listi »Ljudske fronte« D. A. Stanovnika na Jesenice? Morda ste se gospodje beli socialisti spametovali ali pa ste pred slovensko katoliško javnostjo vtaknili svojo glavo v pesek, tako nekako kot afriški noj!

Pod bladivo!

Polnatih tovarnarov

Šoštanj. »Da svet pozna moža«, pod tem naslovom me v »Del. politik« št. 85 z dne 21. okt. t. neki zavodni delavec, kakor sam pravi, me hoče poščegetati in osvežiti moj spomin. Nekako obžaluje, da me mora kar osebno ščegetati. Zakaj? Ker sem se zavzel za interese tovarne in njenega vodstva, katero je »Del. pol.« blatila z raznimi laži-dopisi. Zakaj pa mi g. dopisnik ne pove, da sploh ni resnica, kar sam napisal, ampak tolačeč nekako, da vse, kar da tovarna, je malenkost. Res je, da spomin nazaj niso lepi. In kdo je kriv? Vendar pot., katero smo si začrtali, je lepa in po tej koraka vsa Vaša bivša armada brez bivših — generalov. Delavstvo je uvidelo, da je njihova edina rešitev v slogi. Zato si je tudi samo ustanovilo Društvo »Sloga«. Na-

men in delo društva je: Sloga med delavcem in podjetjem. Dobro vemo, da kjer je sloga, tam je moč in kjer je moč, tam je pomoč. Ne maramo več Vaših obljub, ampak je delavstvo samo ločilo zrno od plevla.

Jesenice. Vsem tistim kričačem, ki še ne puste pri miru § 219. obrtnega zakona moramo povedati, da je KID že pred dvema mesecema podala izjavo, da je pripravljena uveljaviti § 1154.b občega državlanskega zakona. Kljub temu, da je od takrat že 2 meseca, se nihče omenjenih kričačev še ni domislil, da bi se § 1154.b občega državlanskega zakona uveljavil s primernim dodatkom h kolektivni pogodbi. Zopet en dokaz več, da je takim ljudem v prvi vrsti in pred vsem potrebno kričanje in zavarovanje delovnih množic, resno delo pa jim je deveta briga.

Potreba kritike.

Naše časopisje je objavilo zadnji čas nekaj kritike o naših delavskih ustanovah. Tako o zavarovanju, kakor tudi o borzi dela ter delavskih zbornicah. Kritika je nekatere neprijetno dirnila, prizadete pa gotovo najbolj. Da pa kritika ni bila brez podlage, je razvidno iz tega, da kritike nikdo ni demantiral. Torej so le imeli kritiki nekaj prav.

Nekateri zamerjajo, da je »Slovenec« pokazal, kje bi se dalo v našem zavarovanju še v resnici nekaj prištediti. Čemu taka zamera? Ko se govori o štednji, je pač prav, da se upoštevajo vse mere, ki se lahko vzamejo pri štednji v poštev in ne le nekatere. Štediti moramo pa vsi in ne le člani. Brez dvoma si naše zavarovanje tudi samo želi kritike. V ta namen tudi izdaja svoj list »Radniška zaščita«, kjer so se in se še objavljajo podatki iz zavarovanja, tako da v njem ni nobenih skrivnosti, kar je tudi edino pravilno. Čim bolj je delavska ustanova odprta kontroli, toliko bliže je delavstvu. Vsakdo seveda ve, da priporočenih ukrepov še ni mogoče izvajati. Kritika pa je imela brez dvoma namen pokazati, v katerih smereh se naj izvaja v bodoče socialna izravnava med uslužbenci zavarovanja, obenem pa tudi štednja. Upravi zavarovanja pa seveda mora delavstvo priznati veliko brigo za članstvo in za čim liberalnejšo razlago zakonitih in drugih predpisov. Jasno pa je seveda tudi, da se v Ljubljani ne odloča o najvažnejših zadevah, temveč da se to dogaja v Zagrebu in Belgradu, kjer so še višji gospodje.

Naravnost nujna pa je kritika delovanja Delavske zbornice, ker smo o njem najmanj poučeni. Mogoče bi odpadla marsikatera beseda, če bi tudi Delavska zbornica tupatam o sebi poročala. SUZOR bi ji v svojem listu najbrže ne odklonil prostora. Tako pa vidimo, da je vse delovanje zbornice v nekaki megli, ki najbolj prija marksistom. Zavezniški socialisti bele in plave barve pomagajo to meglo še soustvarjati z medsebojnimi pakti, ki so zanesljivo jamstvo, da ne prodre v javnost kaka kritika. Beli in plavi bi lahko marsikaj povedali, pa tega niso delali in ne delajo, ker so vezani s paktom, ki mu je za podlago zlati ključ. Oblast denarja pa nikjer ni dobra, tudi med delavstvom ne. Mogotci, ki sede v zbornici, naj se primejo sami za ušesa, če so postali deležni kritike, ko jim je ta najmanj ljuba.

V Delavskih zbornicah so za nameščenstvo prav tako potrebni izobraženi ljudje kot povsod drugod. Gospodje marksisti, ki so natrpali v zbornico svoječasno svoje ljudi, se tega niso držali, ker so menili, da je tudi za zborničnega nameščenca dovolj, če zna lepo govoriti, uganjati demagogijo in strupeno napadati nasprotnika. Zato so porivali v ta urad svoje odvise strokovne tajnike, ki so bili mogoče prav dobri za njihove organizacije, niso pa bili primerni za tako važno in težko javno službo. In take vrste ljudje, ki so obenem še brez morale po naših pojmi, ker jim je najvišja morala korist lastnega jaza, so zbornici še največ škodili. Videti je, da se tudi v tem oziru razmere boljšajo. Upajmo, da se bodo izboljšale do konca. Od ljudi, ki ne odgovarjajo zahtevani kvalifikaciji, bi bilo seveda pričakovati, da bodo sami sprevideali, da so, kamor ne spadajo.

List mora biti svobodna ljudska tribuna, s katere morejo povedati najširši sloji, kaj hočejo in česa nočejo. Socialisti ravno tako mislijo, kadar gre za kritiko drugih. Mislijo, da so izven kritike. Pa se motijo. Dokler je demokracija, so tudi oni podvrženi potrebi kritike, zato bomo vršili svojo nalogo tudi nasproti njim.

Skrbimo za dobro strokovno vajeniško šolstvo.

Strokovna nadaljevalna šola za umetno in oblačilno obrt na Prulah v Ljubljani ima lepo, razmeroma dobro opremljeno lastno čevljarsko delavnico. Toda v letošnjem letu učilnica nima nobenega usnja, da bi mogli vajenci izdelovati razne čevljarske izdelke. Preteklo šolsko leto so vajenci izdelali v svoji strokovni šoli

21 razlinčnih parov čevljev. Letos pa je ta učilnica naenkrat brez usnja. Zakaj? Zato, ker čevljarski mojstri vsled velike konkurence ne morejo nuditi svojemu naročniku one pomoči, ki je je potreben, saj danes čevljarski mojster živi le z večjimi ali manjšimi popravili, ne pa več, vsaj v veliki meri ne, z izdelovanjem novih čevljev.

Z ozirom na navedeno dejstvo, da prulska šola nima usnja in ne sredstev za normalen in uspešen pouk vajencev se obračamo na večje denarne zavode in podjetja z usnjenimi izdelki, da priskočijo tej šoli na pomoč v kakršnikoli obliki.

Zenska strokovna nadaljevalna šola za oblačilno in umetno obrt pri Sv. Jakobu v Ljubljani ima svojo krojno šolo in tudi šivalne stroje, toda v vsej šoli ni primerne prostora, v katerem bi bilo možno, poučevati krojno risanje in podobno. Pri Sv. Jakobu je osnovna, višja narodna, meščanska ter strokovna nadaljevalna šola. Zato bi bilo nujno potrebno, da se strokovna šola preseli v kake druge prostore, v katerih bi se zamogel strokovni pouk takoj pričeti. Morda bi se dobili primernejši in večji prostori na novi osnovni ženski šoli za Bežigradom.

Vajeniško šolstvo je silne važnosti, zato ga podprimo z vsemi močmi, tako oblasti kot posamezniki. Kajti le z dobro izvežbanim in odlično kvalificiranimi močmi bo naša obrt in naša industrija uspevala ter prospevala. — ZZZ Ljubljana.

Vestnik Zveze združenih delavcev.

Iz Centrale: Vsemu članstvu in podružničnim odborom sporočamo, da smo se preselili v nove prostore v palačo Delavske zbornice. Vse dopise naslavlajte v bodoče na naslov: Zveza združenih delavcev, Ljubljana, Palača Delavske zbornice, Čopova ulica št. 1.

Devica Marija v Polju. Tudi v našem industrijskem kraju — pred vrati Ljubljane — je bila potrebna delavska organizacija. Tudi pri nas je še par sto neorganiziranih delavcev in delavk raznih strok zaposlenih v raznih ljubljanskih podjetjih in tvrdkah. Brez posebne reklame smo se zbrali na dveh sestankih, na katerih se nam je razložil pomen in namen ter korist strokovne organizacije za posameznika in za celoto. Sklenili smo, da tudi pri nas ustanovimo podružnico Zveze združenih delavcev, podpisali smo tozadevne pristopne izjave, vložili pravila in šli na delo. Dne 1. oktobra smo se zbrali na prvem ustanovnem občnem zboru, na katerem sta nam poročala in nas navdušila za novo organizacijo dva zastopnika centrale v Ljubljani. Poročala sta o položaju delavstva pri nas in drugod, pokazala delo slovenskih strokovnih organizacij v pravi luči, in o pomenu predvidenih delavskih zakonih, o zavarovanju za starost in onemoglost in o minimalnih mezdah. Občni zbor je med drugim sklenil, osnovati v okviru organizacije svoj podporni fond, ki bo nudil v slučaju brezposelnosti članu malo podporo. Za odbor in zaupnike se priredi tudi en tedenski večerni organizatorični strokovni tečaj. Pri volitvah je bil izvoljen odbor, ki se je nato konstituiral sledeče: Predsednik žitnik Ivan, njegov namestnik Zrimšek Ivan, tajnik Boštjančič Josip, blagajnik Čermak Jože, odborniki pa: škulj Matija, Zalokar Albin in Holoran Ivan. Odbor bo imel redne seje vsakih 14 dni, članstvo pa mesečne sestanke, kjer se bode obravnavala pred vsem tudi M. Valantova knjižica, po kateri naše članstvo pridno sega in jo bo kmalu razpečane 50 izvodov. Podružnica šteje 45 članov in še pristopajo novi. Začetne težave so premagane. Ne vzemirja nas tudi nastop odborov neke druge organizacije, ki so skušali prepričati naše delo, ne sramujemo se imena: zeleni, ne to, da ima podružnica tudi člane, pred vsem tudi sezonske delavce, ki so brezposelni. Saj ti so najbolj potrebni pomoči in zaščite! Preko vseh ovir bomo šli po ravni liniji, ki je: delati vzajemno z vsemi stanoviti na temelju krščanskih načel v smislu in po navodilu papeževih okrožnic za doseg zboljšanja položaja našega delavca. Vabimo v našo organizacijo delavstvo, ki tako čuti in misli. Ostale pa prosimo, da pristopijo kot podporni člani v naš katoliški delavski krog. Odbor se v polni meri zaveda dela in težav in odgovornosti, v svesti pa si je, da ima dobrega svetovalca in pomočnika

v našem listu »Delavska fronta«, ki ga bo z današnjim dnem prihajalo med naše člane 45 izvodov tedensko. Naj živi katoliški delavski pokret! Bog živi!

GRDO ZAVIJANJE.

»Cankarja so ukradli.« Pod tem naslovom piše mariborska »Del. politika« št. 88, str. 4. sledeče: V Clevelandu so ondodni Slovenci nameravali postaviti v parku, kjer stoji ze spomenik škofa Barage, še spomenik Cankarja. Neki verski nestrpneži, katerim je svobodoumni in socialni pisatelj ter socialni demokrat Ivan Cankar v veliko pohujšanje, so kip ukradli, vsekakor v svojo sramoto.

Človek, ki ni poučen o stvarnih dogodkih, ki iz tega sporočila mogel sklepati, da so bili ti »verski nestrpneži« prav gotovo kakšni »klerikalni reakcionarji«. Vsaj pisano je v takem duhu. Toda prava slika je popolnoma drugačnja. Jasno jo je podal na podlagi točnih podatkov iz datiranih pisem »Slovenec« na dne 3. t. m. Društvo »Jugoslovanski kulturni vrt« se je odločilo, da v park, ki ga je določila clevelandska občina Jugoslovonom, da ga po svojem okusu uredi, postavi poleg že stoječega kipa škofa Barage še kipa Cankarja in Gregorčiča. Vsa slovesnost bi se morala izvršiti 26. t. m. V ta namen je že v aprilu 1933 poslala mestna občina ljubljanska omenjenemu odboru kip, delo kiparja Lobode. Toda krog ljudi »Slovenskega dramskega društva Ivan Cankar« v Clevelandu nikakor ni hotel dovoliti, da bi ta kip postavilo omenjeno društvo, ki »predstavlja skrajno klerikalno stran«, ampak so hoteli na vsak način, da dobe od darovalke dovoljenje, da postavijo kip oni v svojem domu, ki da »je edini vreden te časti«. Vendar pa je ostalo pri tem, da se kip postavi v jugoslovanskem kulturnem vrtu. Kip je bil shranjen med tem v skladišču mestne vrtnarije. Ko so nedavno šli zastopniki Jug. kulturnega vrta, opozorjeni po raznih govoricah v omenjeno skladišče, so videli, da kipa ni več tam. Prišla sta, kakor so izjavili delavci tam zaposleni, dva Slovence s pismi društva in sta kip odnesla. Izjavila sta, da bo postavljen v »slovenski narodni dom« in ne v park.

Taka je resnica o tem. Kdo so bili tisti ljudje, bo dognala preiskava. Vsekakor to niso bili klerikalni, »verski nestrpneži«, ki po trditvah »Dramskega društva Ivan Cankar« tvorijo odbor društva »Jug. kult. vrt«, ampak vse neko drugi.

»Del. pol.« pa naj ne zavija in v svojih bralcih ne ustvarja napačnega mnenja.

Dopisi.

Prevalje. Občinske volitve so za nami. Vršile so se kakor po drugih krajih Slovenije z zmago JRZ. Sicer so pa gotovi ljudje v noči od sobote do nedelje nalepili na vseh koncih in krajih letake, ki svojim somišljenikom priporočajo, da se volitve ne udeležijo. Letaki so imeli približno to-le vsebino: Če bi opozicija postavila svojo listo, bi odnesla sigurno zmago. In da se zato, ker se bo premestilo sresko načelstvo v Dravograd, ne udeležijo volitev. Abstinenca naj bo protest proti premestitvi g. dr. Reichmana. Nadalje nočejo druge našičke afere, nočejo, da bi se uvedla zopet Súdmarka itd. No, gospodje, če ste bili že tako sigurni, zakaj pa niste torej postavili svoje opozicijske liste? Bi pa le, kakor si zamišljate, sedel župan opozicijski v občini, ne pa g. Kugovnik od JRZ. Kaj pa ima skupnega premestitev sresa in občinske volitve? Gotovo bi obdržali srez, ravno tako tudi dr. Reich-

mana, samo opozicija bi mogla zmagati, če bi imela listo! Sedaj se bo pa gotovo uvedla Súdmarka, ko je zmagala JRZ, in ne opozicija. Sicer ste se pa gospodje s temi letaki, ki so sfrčali iz sračjega gnezda, pokazali bedake v polni opremi. Sicer bi pa gospodje sodrugi, rdeči baroni, sigurno postavili svojo listo, ako bi imeli ljudstvo za seboj. Podpise potvarjati, kakor so to napravili njih kolegi iz Guštarja, se ne izplača, ker pride vse na dan, in so naši rdeči baroni raje ostali tam, kjer so: vedno zadaj. In tako so zmagali v Prevaljah in povsod le samo »klerikalci«, o katerih se je govorilo, da jih že davno ni več. Mi smo pa pokazali zvestobo tistemu, ki je bil prej v konfinaciji in preganjan, našemu voditelju g. dr. Antonu Korošcu.

Še to in ono.

Sankcije so hudo zadele naše lesno gospodarstvo in z njim stotine našega lesnega delavstva. Dasi so že dane zakonite možnosti za novo poživitev lesne trgovine z Italijo, se vendar to še do danes ni zgodilo. Lesno delavstvo že težko čaka. Razen v Italijo se bo morda odprla pot še v Nemčijo, ki ne bo lesa kupovala več v Rusiji zaradi političnih napetih razmer. Želeti bi bilo, da bi naša lesnoindustrijska podjetja to priliko znala hitro in pametno izkoristiti ter z bolj načrtno gospodarsko politiko dati možnost zaslužka brezposelnim gozdnim delavcem.

Naš izvoz v septembru letošnjega leta je po svoji višini presegel izvoze v teku zadnjih pet let. Aktivna je naša trgovinska bilanca v septembru za 152 milijonov Din. Izvozili smo namreč blaga za 504, uvozili pa za 352 milijonov.

V obratu Apnenik pri Celju je bilo te dni odpuščenih 70 delavcev. Odpuščeni so očetje s številnimi družinami, ki bodo takoj pravi sedaj na zimo brez vsakega zaslužka.

9.6 milijona Din znaša novi proračun splitskega okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Dela se na tem, vsaj Čehoslovaška to želi, da se mesto prvotno nameravane rumunsko-jugoslovanske družbe za izrabljanje petrolejskih polj v Rumuniji in Jugoslaviji, ustanovi rumunsko-jugoslovanska-čehoslovaška družba, ki naj bi bila last Male antante.

Zmaj oboroževanja je nenasiten. Nedavno je predložil francoski letalski minister Cot svoji vladi načrt o pomnožitvi zračnega brodogoja, ki bi veljal državo 5 milijard fr. ali nad 10 milijard Din, to je več, kakor znaša ves naš državni proračun. Izdatki za vojsko, zlasti za mejne utrdbe so bili v preteklem letu povečani že za 4.7 milijard frankov, dasi znaša deficit podruogo milijardo. Ves novi proračun znaša 47.25 milijard frankov.

Nemčija se je za bodočo vojno že dovolj oborožila. Poročila pravijo, da ima Nemčija 10 divizij, 6000 težkih tankov. V vsaki utrdbi ob Renu je po 50 letal. Vsak dan se izdela 10 težkih topov, 1000 strojnih pušk in na desetine letal. Vojna industrija še ni nikdar tako cvetela.

Zlata rezerva »Bance d'Italia« je padla v preteklem letu za 2.047 milijonov lir.

Zakon o 40 urnem delavniku v nekaterih industrijskih panogah (rudarstvo) je bil te dni objavljen. Veljal bo tudi za pekovo obrt v Parizu. Ta zakon bo prišel v poštev za 3.6 milijona delavcev.

Železničarski uslužbenci v Kanadi so po svoji strokovni organizaciji zahtevali, da vlada odpravi še zadnji ostanek redukcije, da bodo prejemki enaki onim v letu 1931. Tega leta so jim namreč prejemke znižali za približno 20%, v teku zadnjih let pa so polagoma spet plače poviševali, tako, da so v letu 1935 znašale samo še 10% manj, kakor v času pred redukcijo.

Viničarski vestnik.

Viničarjem primerno plačo! Kakor smo že poročali, viničarji, oziroma kmečki viničarji prejemajo plačo za delo v vinogradih in na ostalih posevkih v blagu, namreč v živilih za zimo. Viničarju ne zadostujejo za težko delo, katerega je vse leto vršil, ti neznatni prejemki živil, ker je treba družino oblačiti, da preveč ne prezeba v zimskem času. Če pa bi viničar hotel svoje zadostno obleči in obuti, bi moral vse prejemke oziroma pridelke prodati za obleko, potem pa stradati. Viničarji so tolikokrat prisiljeni, pustiti otroke gole in boste v zimskih dneh, da se kotajo vso zimo po posteljah v nezdravih stanovanjih. S tem so otroci obvarovani glada, čeravno so brez obleke. Viničarji bi naj odločno zahtevali, da se jim plača v blagu zviša, da jim bo preostalo vsaj toliko, da lahko svoje otroke za zimo dostojno oblečejo.

Nogometni dvoboj Belgrad-Zagreb. V nedeljo se je vršil že 29. nogometni dvoboj med belgrajsko in zagrebško reprezentanco. Tekma se je vršila v Belgradu ter je končala neodločeno 1:1. Do zadnjih minut so vodili Zagrebčani 1:0, dasi so bili Belgrajčani precej boljši v igri, pa se jim je šele pred zaključkom posrečilo izenačiti. Ta tekma se je vršila pred 4000 gledalci. Tekme med obema mestoma so se pričele leta 1920 ter se vršijo vsako leto. Sedanja je bila, kakor že omenjeno, 29. Od tega so Belgrajčani zmagali 14krat, Zagrebčani 12krat, tri tekme pa so bile neodločene. Drugih nogometnih tekem pri nas ni bilo.

Zanimivosti iz nogometnega športa. V soboto in nedeljo se je vršilo v Pragi zasedanje odbora za tekmovalanje v srednjeevropskem pokalu. Kakor znano, so se dosedaj udeleževali tega tekmovalja po dva najboljša kluba Italije, Čehoslovaške, Avstrije, Madžarske in Švice. Sedaj se je sprejel predlog, da sodelujeta poleg omenjenih držav še v srednjeevropskem pokalu Jugoslavija in Rumunija in sicer vsaka z enim moštvom. Jugoslavijo bo zastopal v tem tekmovalju vsakokrat državni nogometni prvak. — Gradjski je že sestavil svoje moštvo za gostovanje v Angliji in na Škotskem. Ojačil ga je z nekaterimi najboljšimi igralci belgrajskih klubov in splitskega Hajduka, tako da predstavlja v resnici moštvo Gradjskega našo državno reprezentanco. Na ta način se mu morda posreči, da bo dosegel kolikor toliko častne rezultate s svetovnimi nogometnimi mojstri, kar bi sicer, če bi nastopil samo s svojimi igralci, bilo zelo dvomljivo. — Za Gradjskim bo napravil potovalno turnejo po Angliji belgrajski BSK. Zaključil je že nekaj tekem, pa samo z drugorazrednimi angleškimi klubi, tako da ne bo njegovo potovanje preveč riskantno. — V nedeljo se je vršila v Belfastu tekma med škotsko in irsko reprezentanco. Zmagali so škoti 3:1.

Lahka atletika. Ljubljanski Hermes je priredil v soboto in nedeljo zopet lahkoatletski miting, katerega so se poleg ljubljanskih atletov udeležili tudi atleti iz Maribora, Trbovelj in Litije. Prednjačili so na mitingu atleti Primorja, ki so se odlikovali zlasti v štafeti ter v štafeti 4 x 200 postavili zopet nov državni rekord v času 1:33,3, kar je že mednarodna znamka.

Iz uprave:

G. P. G. Šostanj. Igra »Križ in sovjetska zvezda«, ki je izhajala v našem listu, je izšla v knjigi in pride cenejša, kakor če Vam pošljemo vse izvide lista, zato smo Vam poslali knjigo z računom tiskarne.

Vsem strokovnim organizacijam in prosvetnim društvom priporočamo igro »Križ in sovjetska zvezda«, katera prikazuje življenje v Rusiji. Igra je izhajala v našem listu in se sedaj dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Knjiga stane 8 Din. Kdor kupi pet izvodov skupaj, je prost avtorske taničeme. Lahko se naroči tudi potom naše uprave.

Leto se bliža koncu, poravnajte naročnino! Pošljite nam naslove od vseh delavskih slojev, ki še niso, ali bi lahko naročili naš list »Delavska fronta«.

Mali oglasi. Vsaka beseda samo 50 par. Male oglase je treba poslati vsaj do četrta zjutraj in jih je treba plačati naprej.

Budilke od 40 Din naprej pri Grajskem urarju Maribor. Kupuje zlato po najvišjih cenah.

3.900 vlagateljv

je na novo vložilo do konca septembra 1936 nad

Din 42.000.000.—.

Nove vloge izplačuje

Mestna hranilnica ljubljanska

takoj brez vsake omejitve.

Za vse vloge jamči

Mestna občina ljubljanska.

Pet let zavarovanja KARITAS!

1. november 1931

1. november 1936

Niti splošna gospodarska kriza, niti polom samopomoči nista mogla preprečiti hitrega razvoja tega zavarovanja. V petih letih je KARITAS postala največje ljudsko zavarovanje. Smatramo za svojo dolžnost, da se ob tej obletnici zahvalimo vsem našim zavarovancem, ki so svoje in svojih domačih življenjsko zavarovanje zaupali našemu domačemu zavodu in mu tako pripomogli do velikega razmaha.

KARITAS, Maribor, Orožnova ulica 8.
KARITAS, Ljubljana, palača Vzajemne zav.